

Model pedagoškog i didaktičkog prosocijalnog uključivanja zajednica (PCIM)

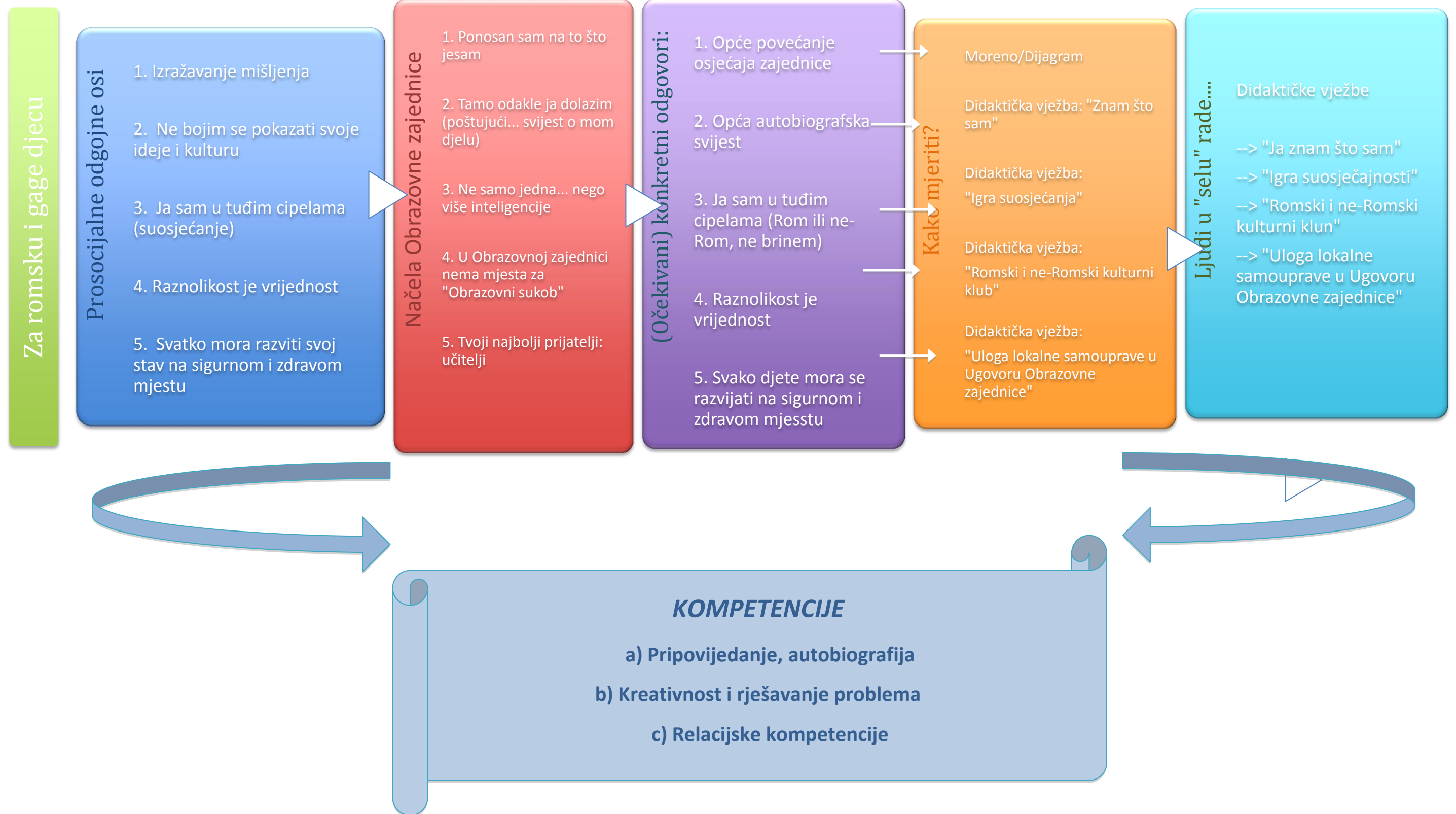
Project no. 543536-LLP-1-2013-1-IT-KA1-KA1MPR Agreement no. 2013-3753/001-001

With the support of the Lifelong Learning Programme of the European Union
This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

PCIM Model

Educating Community & Social Inclusion: the Education in a Village

Model PCIM je društveno-pedagoška shema čiji je cilj pružiti praktične pokazatelje nastavnicima unutar okvira Obrazovne Zajednice. Model PCIM nastao je na temelju teoretskog okvira socijalne pedagogije. Povezan je s primjenom praksi povezanih s prosocijalnim obrazovanjem, čiji je cilj zagovaranje neslužbenog i službenog obrazovanja romske djece u školama i društvenim skupinama.

U modelu, definiranje edukatora je jako široko. Ono uključuje:

- nastavnike koji su službeno zaduženi razviti obrazovne aktivnosti u službenim institucijama (školama)
- sportski treneri
- predstavnici vjerskih udruga
- predstavnici kulturnih udruga
- i sve druge osobe koje vode i organiziraju aktivnosti ciljane na stvaranje kulturne, osobne i duhovne navode i govore.

Glavna perspektiva odnosi se na takozvanom "obrazovnom sukobu". On nastaje kada službeni odgajatelji (nastavnici) postupaju u provedbi obrazovnog načela na temelju prosocijalnosti, dajući naznake o poštivanju kulturnih različitosti i uzajamnom poštovanju etničkog i jezičnog statusa, posebno pivotiranje o ideji izgradnje zajednice, te kada se "alternativni" odgojitelji suprotstavljaju tim pokazateljima predlažući druga načela i sklonosti u ponašanju. Nije uvijek jaka alternativa ona koja može naići na granicu rasizma i diskriminacije. To je ponekad "lagana verzija" popularnih ideja o konkurentnosti i individualizmu. Na primjer, nastavnici često naglašavaju važnost solidarnosti u skupini učenika, a sportski treneri mogu zagovarati da je za pobjedu potreban dobar izbor najboljih igrača. Primjer se može činiti kao vrlo jednostavan, ali pruža primjer da nastavnici imaju tendenciju predlagati različita ponašanja u skupinama i kod pojedincima kad dođe do promjene konteksta. To je vidljivije ako su aktivnosti, izvan škole, namijenjene djeci, a ne na skupinu profesionalaca. Za njih sve naznake imaju neslužben ili neformalan obrazovni sadržaj; ponekad neslužbeni nastavnici nisu niti svjesni toga!

Model PCIM dolazi iz socijalne pedagogije. Termin „socijalna pedagogija“ koristi se i u državama Europe i u S.A.D.-u. Odnosi se na aktivnosti razvoja zajednice. Povijesno ideja *sozial pädagogik* počela se koristiti sredinom devetnaestog stoljeća u Njemačkoj kao način opisivanja alternativa dominantnim modelima školovanja. No, do druge polovice dvadesetog stoljeća, socijalna pedagogija sve se više povezuje brigom o dobrostanju ili sreći osobe, koristeći što se može nazvati holistički i obrazovni pristup.

Definirana također kao „obrazovanje zajednice“, socijalna pedagogija djeluje u korist slabijih sektora društva glede društvenog uključivanja. Radi tog razloga, cilj socijalne pedagogije jest stvoriti ispravni pedagoški okvir za uključivanje romske djece.

Područja interesa mogu se definirati na sljedeći način:

- socijalna integracija i socijalizacija
- socijalni uvjeti i socijalni problemi
- socijalna skrb i holistički pristup

Priroda socijalne pedagogije može se definirati podnaslovom knjige čiji su Claire Cameron i Peter Moss 'Gdje se susreću briga i obrazovanje' (2011).

Socijalna pedagogija smatra se izrazom pedagogije i kao takva je ukorijenjena u obrazovanje – i u filozofiji ljudi (vidi Montessori i Steiner).

Holistička po karakteru– kao što kaže Montessori, bavi se djecom i *njihovim* svijetom.

Povezana s njegovanjem društvenosti

Temeljena na vezi i djelovanju u Zajednici

Orijentirana prema skupini i zajedničkom životu kroz ideju da edukatori ostaju dio životnog svijeta onih koji su uključeni u proces obrazovanja (Smith 2012).

Pojam *socijalni* povezan je s koncepcijom obrazovanja, a odnosi se na ono što je osobni i zajednički razvoj. Od početka zajedničkog korištenja ovog pojma, filozof Friedrich Schleiermacher Ernest (1768-1834) je tvrdio da

ovo značenje implicira da je biti socijalan 'izvan pedagoških načela' "prirodnog samo-razvoja" kako bi prihvatili "obrazovanje za zajednicu" (Gemeinschaft) (Lorenz 1994: 91). *Socijalna* u tom smislu se može odnositi na cilj obrazovnog procesa - stvaranja zajednice - i na licu mjesta u procesu - u društvu.

Općenito, ideja prosocijalnosti predstavlja kako su pojedine namjere već usmjerene prema društvenosti i prema društvenim ciljevima.

Stroge konceptualni odnosi između pedagogije i zajednice su ključna tema važnih autora kao što su Dewey i Freire. Doprinosi uzimaju u obzir ulogu zajednice u pedagogiji zamišljenu kao 'stalni i stvarni oblik zajedničkog života, a društvo je samo privremeno i prividno, i stoga zajednicu treba promatrati kao živi organizam, a društvo kao mehanički agregat i artefakt'(Natorp -1924).

Po riječima Montessori "U pravilu... mi ne poštujemo djecu. Mi ih pokušavamo natjerati da nas prate, bez obzira na njihove posebne potrebe. Mi smo oholi s njima, i iznad svega, nepristojni... Idemo se prema njima odnositi, stoga, sa ljubaznošću koju bismo htjeli pomoći da se razvije u njima.. Dobrota se sastoji od tumačenja želje drugih, u usklađivanju samih sebe prema njima, i žrtvovanja, ako bude potrebno, vlastitih želja. (*Dr. Montessori vlastiti Priručnik*. (Holt, Rinehart i Winston, 1967) str. 133).

Sveobuhvatan pojam odgoja odvija se u društvenom okruženju: zamišljen kao "obrazovanje zajednice", što uključuje i buduće besplatno samoobrazovanje odraslih iz svih društvenih sredina '(Marburger 1979 citiran u van Ghent 1994: 97).

Koncept društvenog obrazovanja kao rezultat specifičnih ciljeva zajednice, bolje je definiran kroz rad Heberta, koji naglašava kako učenje zahtijeva sudjelovanje u životu zajednice (zajednice definirane od strane Deweyja kao dijeljenje zajedničkih životnih i društvenih ciljeva). Ideja je bila da se učionica smatra zajednicom – mjestom gdje su aktivnosti grupne- gdje ljudi surađuju. Nastavnici se pridružuju u aktivnostima - sudjeluju u zajedničkim naporima. Ljudi uče kroz interakciju s društvenim okruženjem.

Kao zaključak, model PCIM može omogućiti pristup glede obrazovanja zajednice kao "obrazovanje za zajednicu u zajednici". Drugim riječima, ono što se koristi za definiranje 'zajednice' je mjesto ili kontekst u kojem se događa obrazovanje. Proces postaje dio postojeće društvene mreže kako bi potaknula dijalog i učenje, što je ponekad označeno kao neformalno obrazovanje u dokumentima EU. Pogotovo u Velikoj Britaniji možemo naći pojam obrazovanje zajednice. Na primjer, CeVe (Škotska) su definirani obrazovne zajednice kao: ".. proces koji će obogatiti živote pojedinaca i skupina druženjem s ljudima koji žive unutar geografskog područja, odnosno dijele zajednički interes, dobrovoljno razviti mnoge mogućnosti učenja, djelovanja i refleksije, a koja se utvrđuje vlastitim osobnim, socijalnim, ekonomskim i političkim potrebama ". (CeVe 1990: 2)

Glavni cilj modela PCIM je uključiti pojam socijalne pedagogije u prosocijalnu perspektivu kao pedagoški temelj za izgradnju zanimljivog skupa paradigmi za neformalne edukatore - pogotovo gdje ističe obrazovanje za društvenost. U tim terminima prosocijalna paradigma nije referentna točka na putu razvoja pozitivnih ponašanja, nego uključuje i društveno obrazovno uključivanje društvenih skupina i nastavnika u prihvaćanju različitih kultura i dimenzija. Usput, to je dimenzija učenja i razvoja zajednice te razvoja tradicije koja pruža najbliže približavanje duhu socijalne pedagogije.

U zaključku, način razvoja integracije romske djece u škole može biti olakšano usvajanjem, na pedagoškoj i praktičnoj razini, prosocijalne perspektive. To ima za posljedicu razvoj nove ideje zajednice i omogućuje stvaranje "obrazovne brižne zajednice" koja uključuje Rome i ne-Rome. Ovaj model trebao bi biti početni doprinos na pedagoškoj razini na ovaj vrlo složen način. No, prema Jeremiji "Postavite prometne znakove, postavite stupove. Upravi svoje srce na cestu, na put kojim trebaš ići (31:21).

Prosocijalne obrazovne osi

Model je zamišljen u 4 obrazovne osi:

- Sloboda izražavanja mišljenja
- Sloboda pokazivanja kulturne pozadine
- Vrijednost različitosti
- Mogućnost razvoja osobnosti u sigurnom okruženju

Osi se odnose na načela da se Obrazovna zajednica mora uzeti u obzir kako bi se potakla ekspresija kulturne raznolikosti, posebno u slučaju romske djece. U prvom koraku, na putu prema stvaranju obrazovne zajednice, ovi principi moraju biti prikazani i objašnjeni svojoj djeci u školama. Korisno je organizirati posebne satove s djecom i njihovim nastavnicima, a koje bi se fokusirale na utvrđivanje prava djece i temeljne osi Zajednice. Također je vrlo bitno da koraci prema stvaranju Obrazovne zajednice podržavaju tu didaktičku aktivnost. Formalni sporazum koji osniva Obrazovnu zajednicu trebao bi biti raščlanjen i objašnjen u ovoj fazi uz prisustvo kulturnih, sportskih i vjerskih udruga i bilo kojim drugim članovima zajednice (vidi Poglavlje 5).

Obrazovne osi trebale bi biti prikazane posterom, ne samo u školskim zajedničkim prostorijama, ali i u svim prostorima u kojima rade stručni suradnici. Oni bi trebali biti izričito navedeni u ugovoru. Prisutnost u ovoj prvoj fazi romskih obitelji je bitno: to može dati veliki doprinos utjecaju koji ove prve aktivnosti mogu imati na djecu i njihovu obrazovnu pozadinu.